

Felcsúti Hírlap

2022. november, XI. évf., 11. szám (123.)



Képriport Hitelesítő aláírásként

Arcok, szavak, pillanatok a Letenyey szalagtűző ünnepéről

Márton napján

Lámpásaikkal járták be a falut
a gyerekek

Katonai
hagyományörzés

Haditechnikai tárlat nyílt Felcsúton

Családmese

SNI-s gyermekként a nagyvilágban
– Szabolcs története

Novemberi tartalom

8

Katonai hagyományörzés
Haditechnikai tárlat nyílt Felcsúton

12

A magyar labdarúgás napja
Találkozás Felcsút első NB I-es női labdarúgójával

15

Képriport
Arcok, szavak, pillanatok
a Letenyey szalagtűző ünnepéről

20

Mesesarok
Ki a legnagyobb
a baromfiudvar népében?

22

Családmese
SNI-s gyermekként a nagyvilágban
– Szabolcs története

26

Téka
Bepillantás az ötvenkénti
könyvleválogatás folyamatába

27

Kert
A naspolya

28

Harangszó
November
az elmúlás hónapja?
Emlékezzetek!

30

Mozaik

3

Utazótárlat
Felcsútra látogat a Petőfi 200 mozgó múzeumbusz

4

Márton napján
Lámpásaikkal járták be a falut a gyerekek

Utazótárlat „Átröpülök hosszában hazámon”

Felcsútra látogat a Petőfi 200 mozgó múzeumbusz

Szeptember 1-jén indult útjára a Petőfi Irodalmi Múzeum új vándorkiállítás, amely a Petőfi Sándor-emlékévé, avagy a költő születésének 200. évfordulója alkalmából jött létre. A múzeumbusz első állomása a költő szülővárosa, Kiskőrös volt, amelyet 2023 nyaráig több mint kétszáz település követ szerte a Kárpát-medencében – december 2-án és 3-án Felcsúton, a Faluház előtt parkol a mozgó tárlat.



Az utazókiállítás kiemelt célja, hogy határon innen és túl is minél több honfitársunkhoz juttassa el élményszerűen Petőfi Sándor életművét. A tárlat az aktuális irodalomtörténeti kutatásokra alapozva, egyedi megközelítésből mutatja be a költő személyiségét, munkásságát. A címet adó mottó („Átröpülök hosszában hazámon”) a Dalaim című vers részlete, amely nemcsak Petőfi utazás iránti szenvedélyét és költői ambícióit fejezi ki, de utal a tárlat nem mindennapi jellegére is. A kiállítás képzeletbeli utazásra hív: 1845-ben felszállunk a gyorsszekerre Petőfi mellé, hogy a költő a „változó szerencse szekerén” felidézze számunkra múltjának meghatározó állomásait, és velünk együtt fürkészsze jövőjét.

A kiállítás gerincét tíz kiemelt gyűjteményi darab alkotja, mely a képzeletbeli utazás egy-egy állomását jelzi: ilyen az édesapa, Petrovics István mészárosbárdja, a Szendrey Júliától kapott gyöngyhímzéses pénztárca vagy éppen egy biliárdpártya, amelyet Petőfi a törzshelyén, a Pilvax kávéházban használhatott. Minden relikviához tartozik egy-egy kiemelt vers, valamint számos idézet, kézirat, művészeti alkotás és irodalomtörténeti érdekesség, amelyek együttesen mutatják be a költő életének legfontosabb állomásait. Mindeközben izgalmas formai és vizuális megoldások jelenítik meg többek között az Egy estém otthon, a Szeptember végén és Az alföld című verseket is.

December 2-án, pénteken 8 és 16 óra között, december 3-án, szombaton 8 és 14 óra között ingyenesen látogatható a felcsúti Faluház előtt parkoló Petőfi 200 múzeumbusz.

Márton napján Legyen fény!

Lámpásaikkal járták be a falut a gyerekek



Ködös-hűvös novemberi alkonyatban egymás kezét fogva, kicsi markukban maguk készítette lámpásukat szorongatva viszik az áldott fényt és meleget a felcsúti otthonokba – Szent Márton napján felvonulást tartottak az óvodások, felidézve a katolikus egyházban és a néphagyományban is népszerű püspök legendáját, illetve az ünnepnapjához (november 11.) kapcsolódó számos népszokást.

„Novemberben, Márton napján liba gágog, ég a kályhán. Aki libát nem eszik, egész évben éheznek” – emlékeztetnek ovisaink a népi bölcsességre, s bújócskájuk közepette még az időjárást is megjósolják nekünk: „Ködös Márton után enyhe telet várhatsz, havas Márton után farkast soká láthatsz.” Sőt, a reményteli „meteorológia jelentés” után az is kiderül a Márton-napi népszokásokat és hiedelmeket sorjázó előadásukból, hogy tavaszra bizony „libaáldás” is várható: „Rétibe és kapiba, nagy fűbe jár a liba, mondd meg, édes gúnárom, lesz-e zsiba a nyáron? Lesz, lesz, lesz, ha a fene meg nem eszi!” Miután a szent életútjának legfontosabb állomásait ábrázoló rajzaikkal felidézik Tours-i Szent Márton történetét, maguk készítette lámpásaikkal a kezükben szüleikkel együtt elindulnak hagyományos Márton-napi felvonulásukra, hogy elvigyék az áldott fényt az emberekhez. „A fény, ami bennem ég, sugározzon szét, legyen fény, legyen fény, legyen fény!” – éneklük. A legenda ugyanis arról mesél, hogy Márton a Római Birodalom katonájaként kardjával kettéhasított köpenyének felét egy didergő koldusnak adta, mondván: jobban melegít egy fél köpeny, ha megosztjuk valakivel, mint egy egész, amelyet magunknak tartunk meg. E jóságos cselekedet emlékét őrzi a lámpás menet, amellyel még korántsem ért véget a Márton-napi mulatság – ovisaink a sétát követően libazsíros kenyérrel laknak jól, egy másik legenda szerint ugyanis Márton alázatból a libák óljában próbált elrejtőzni, amikor püspökké akarták választani, a ludak azonban elárulták gágogásukkal, így kénytelen volt az apostolkodást vállalni. Ezért is lehet hát, hogy az ünnepi lakoma jellemzően lúdfogásokból áll. Egy biztos: ha a népi bölcsesség igaz, ovisaink a jövő évben éhezni nem fognak...

Nagy Enikő
Fotó: Döme László Balázs





Szent Márton és Mars madara

Hazánk több szállal kötődik az apostoli lelkületű püspökhöz, Tours-i Szent Mártonhoz, aki 316-ban született Savariában, vagyis a mai Szombathely területén. Szülei pogányok voltak, apja a császári hadsereg tribunusaként szolgált. Veterán apa fiaként tizenöt évesen sorozták be a seregbe; lovas testőrtiszt lett. A keresztséget szülei akarata ellenére, a koldus Jézussal találkozást követően, tizennyolc évesen vette fel. Megtérése után, amint lehetett, elhagyta a sereget, s csatlakozott a poitiers-i püspökhöz, majd remeteéletbe kezdett. Hamarosan egyre többen gyűltek köréje, s kialakult a saját közössége. 371-ben, amikor a tours-i püspök meghalt, Mártont kívánta utódjául a nép, mert egy volt ő a legszegényebbek közül, s egész életét a kicsinyek szolgálatában töltötte. 397-ben halt meg, rögvest szentként kezdték tisztelni az emberek – ő lett az első a nem vértanú, hanem hitvalló szentek között. Ezrekre rúg azon hegyek, templomok, várak, kolostorok száma, amelyek a nevét viselik. A sírja Tours-ban zarándokhely lett. Az egyház ünnepet rendelt el a tiszteletére, a kereszténység onnantól kezdve kötötte Mártont nevéhez az egyébként a római időkben gyökereső hagyományt: november 11-e a téli évnegyed kezdő napja volt, amikor az új termésből és az újborból tartottak lakomát, amelyen a hadisten, Mars szent madarát, a ludat fogyasztották. A legenda szerint Szent Márton első királyunk álmában is megjelent, hogy az ország védelmében adjon tanácsot, ezért István király a zászlóira az ő képét festette, így lett a csodatévő szent Szűz Mária mellett hazánk védőszentje.



Katonai hagyományörzés A múlt visszhangja

Haditechnikai tárlat nyílt Felcsúton

Egy évszázadot öleltek fel azok a fegyverek és haditechnikai eszközök, amelyeket néhány napon át a felcsúti Faluházban is megtekinthettek a katonai hagyományok iránt érdeklődők. Polgár Zoltán és Polgár Attila, avagy apa és fia a felcsúti Cserkúti János és az általa létrehozott Országos Település- és Múltkorkutató, Hagyományörző Alapítvány meghívására tette ki a közszemlére családi kincsestáruk, a keceli Polgár Haditechnikai Gyűjtemény legkülönlegesebb darabjait. Több mint száz hatástalanított hadieszköz kapott helyet a november 12. és 15. között megrendezett kiállításon, amely az első világháborútól kezdve egészen a legmodernebb korig mutatta be a főként a Magyar Honvédségnél használt lőfegyvereket, puskákat, géppuskákat, karabélyokat, géppisztolyokat. A világháborúban harcoló felmenői tiszteletére hivatásos katonaként szolgáló Polgár Attila kalauzolt a háborús emlékek között, kiemelve: a fegyverekre a technika vívmányaiként érdemes tekinteni. S jeleként – ez már a szerző álláspontja –, amelyek a latin közmondás örök igazságát idézik: historia est magistra vitae, vagyis a történelem az élet tanítómestere, tanulmányozása szolgáljon hát az emberiség okulására.



A mérnöki munka zsenialitása

„A keceli Polgár Haditechnikai Gyűjtemény egy családi gyűjtemény, amelynek első darabjait az édesapám, Polgár Zoltán szerezte be a nyolcvanas években – kezdett bele történetükbe Polgár Attila. – Mivel ezt láttam, ebben nőttem fel, hamar édesapám nyomdokaiba léptem, s még gyermekkoromban vele együtt kezdtem el gyűjteni a fegyvereket. Lenyűgözött, mennyit fejlődött a haditechnika az elmúlt száz évben, s édesapámmal elhatároztuk, hogy katonai hagyományörzőként a gyűjteményből kiállításokat szervezve mutatjuk be ezt a fejlődést az érdeklődőknek. A fegyvergyűjtés számunkra igazi szenvedély, ezt szeretjük, ezzel foglalkozunk, hajtjuk, keressük az újabb és újabb darabokat, amelyeket legtöbbször börzéken vásárolunk, vagy épp hagyatékból maradnak ránk. Engem a szakmámhoz is a hobbim vezetett el, valamint annak tudata, hogy az őseim mind szolgáltak a világháborúkbán. A családi legendáriumból ismerem a történetüket, s a hivatással az emléküket, a hőstetteiket előtt szeretnék tisztelni. Ezért lettem hivatásos katona, s a fegyverek iránti rajongásom miatt fegyverműszerészként végeztem. Számomra a fegyver a technika vívmánya, amelyben megmutatkozik a mérnöki munka zsenialitása. Azzal, hogy kiállításokon mutatjuk be az elmúlt évszázad hadieszközeit, nem a háborút szeretnénk népszerűsíteni, hanem a haditechnika fejlődését próbáljuk szemléltetni.”





A magyar hadtörténelem legszomorúbb fejezete

A felcsúti időszaki tárlat az első világháborútól egészen napjainkig vette sorra a különféle fegyvereket, hadieszközöket, amelyek egy része több ország hadseregében is megtalálható volt. Ám azok a darabok kapták a főhangsúlyt, amelyek a Magyar Honvédség szolgálatában is álltak. A puskák, géppuskák, karabélyok, géppisztolyok, gránátvetők, lángszórók, golyószórók, egyenruhák, korabeli háborús fotók és propagandaplakátok mellett valószerűen kialakított életképek tették még hatásosabbá a kiállítást. „A föld a harcos páncélja” – például az egyik életkép az 1943 januárjában történt doni áttörés közelgő nyolcvanadik évfordulójának emlékére egy magyar állást jelenített meg többek között azzal a katonai szereléssel, amelyet a mínusz negyven fokos orosz télben, a Don partján, a megfelelő fegyverzet és ruházat nélkül szolgálatot teljesítő, lehetetlen feladattal megbízott magyar honvédek ezrei viseltek a II. világháború idején, s a lövészároknál az a plakát is ott függött, amely téli holmi gyűjtésére hívta a népet, hiába, a szükséges segítségből a frontra szinte semmi nem érkezett meg.

A nagy háború új fegyvertípusa

A kiállított lőfegyverek között akadtak egészen egyedülálló darabok. „Ebből a fegyverből tudomásom szerint csupán ez az egy példány van az országban – mutat egy géppisztolyt Polgár Attila. – Ez az úgynevezett rohampisztoly egy lengyel bőrzeről került hozzánk, a második világháború során használták a németek, ám első világháborús fegyverről van szó, amely a nagy háború idején a pisztoly és a géppuska előnyös tulajdonságait ötvöző új fegyvertípusnak számított, s azért különleges, mert ez volt az Osztrák–Magyar Monarchia első géppisztolya, amely a rohamcsapatok fegyverzetének fontos része volt.” Feltűnt egy ROKSZ–3 hátí lángszóró. „Ez is egyedi darab, amelyből keveset gyártottak, s még kevesebb maradt meg jó állapotban – árulja el a tárlatvezető. – Kegyetlen fegyver, amelyet a Szovjetunió hadereje használt a második világháborúban. Puskára hasonlít, korántsem véletlenül, úgy alakították ki, hogy ne keltsen feltűnést, még őrlángja sem volt, hogy éjjel is megközelíthessék az ellenséget.”

Királytól Kalasnyikovig

A tárlat középpontjában kaptak helyet a Király-géppisztolyok, amelyekről Attila így mesél: „A 39M a Király Pál magyar gépészmérnök és fegyvertervező által tervezett géppisztoly, amelyet a budapesti Danuvia fegyvergyárban gyártottak. 1939-ben rendszeresítette a honvédség, továbbfejlesztett, egyszerűsített változata a 43M, illetve a 44M. A fegyver különlegessége, hogy a tár a csővel párhuzamosan behajtható az ágyazat kimart fészkébe, így, ha a katona a háta vette, olyan volt, mint egy puská.” A kuriózumok között egy gépkarabély is előkerült. „Az MP44, avagy a Sturmgewehr a modern automata karabélyok egyike, amelyet a második világháború idején Németországban fejlesztettek ki – magyarázza a gyűjtő. – Ponthegezzéssel és préselt lemez felhasználásával készült, így olcsón és gyorsan nagy mennyiségben volt gyártható az egyébként nagy tűzerejű fegyver, amely véleményem szerint messze megelőzte korát, s a mai napig modern fegyvernek számít, sőt, minimális továbbfejlesztéssel akár napjainkban is megállná a helyét.” A háborús fegyverritkaságok sorát még folytathatnánk: ott van az RPG–2, a szovjetek első rendszeresített kézi páncéltörő gránátvetője, amelyet az '56-os forradalom és szabadságharc idején használtak először az oroszok, vagy épp az AK–47, az Avtomat Kalasnyikova, a Kalasnyikov fegyvertervező által kimunkált gépkarabély, amelyet szintén ötvenhat idején vetettek be először, s amelynek variánsait a mai napig gyártják és alkalmazzák szerte a világban – a bemutatott fegyverek mindegyike súlyos és tanulságos történetet mesél.

Nagy Enikő
Fotó: Fórika Attila



Fíús családban és környéken felcseperedve kislánként nemritkán ő maga is beállt focizni, a felcsúti grundon kezdődött hát minden. Szabóné Lugosi Margit, vagy ahogy mindenki ismeri, Maca később aztán hívatásos labdarúgó lett, mi több, ő az első felcsúti női futballista, aki az akkoriban formálódó női NB I-ben is szerepelhetett. Az évszázad mérkőzésének, a londoni 6:3-nak a november 25-ei évfordulóján, a magyar labdarúgás napján a felcsúti sportélet egykori kiválóságával ismerkedhetünk meg.

A magyar labdarúgás napja Örömből futballozni

Találkozás Felcsút első NB I-es női labdarúgójával



Maca és a fiúk, avagy a felcsúti grund fenegyerekei



A női NB I-be frissen feljutott Székesfehérvári Postás futballcsapata

„Két bátyám van, a szomszédunkban is csupa kisfiú lakott, én voltam az egyedüli leány a környéken, s nem bírtam megmaradni egy helyben, mit lehetett hát mit tenni, a fiúkkal együtt elkezdtem focizni – emlékszik vissza Szabóné Lugosi Margit, s mondandója illusztrálásaként máris előkerül egy régi fotó is. – Az iskolában is gyakran beálltam a fiúk közé játszani, szerettem futni, focizni, kézilabdázni, magasat és távölt ugrani, így aztán hamarosan a szpartakiádokon találtam magam, amelyeken a felcsútiak mindig jól szerepeltek. Székesfehérvárra jártam egészségügyi iskolába, ápolóként végeztem, s egyszer elmentem egy válogatóra a Székesfehérvári Postás női futballcsapatához. Bevettek a klubba, így tizenhét évesen NB I-es labdarúgó lettem.”

A magyar női labdarúgó-bajnokság élvonalbeli küzdelmeit 1984 óta rendezzi meg a Magyar Labdarúgó-szövetség. Az első idényben még csupán hatszapos megmérettetés a következő évről tízszaposra bővült, így kerülhetett be a Székesfehérvári Postás is, amely 1985–1986-os első élvonalbeli szezonjában – három győzelemmel, egy döntetlennel és tizennégy vereséggel, illetve hét egységgel



Külföldi túrán a fehérvári lányok



Akcióban Maca, a gyorsléptű szélső



Maca és társai női futballcsapatot hoztak létre Felcsúton

– a Ferencvárosi László Kórház címvédését hozó bajnoki pontvadászat kilencedik helyén végzett. A fehérvári lányok az 1988–1989-es idény végéig szerepeltek az NB I-ben. „Akkoriban még más volt a női foci, mint most, nem sok lehetőség volt benne – meséli Maca. – A csukától kezdve mindent magunknak kellett beszereznünk, ami a felszerelésünkhöz kellett. Hetente kétszer edzettünk délutánonként, hétvégén pedig következtek a bajnokik. A hazai meccseket a fehérvári Ikarus-pályán játszottuk, még az is megtörtént, hogy külföldi tornára utaztunk. Az első osztályú bajnokságban nem volt sok sikerünk. Mivel frissen alakultunk, még kellett volna idő az összeszokáshoz. Mindig a rangsor végén kullogtunk, sokat küzdöttünk, bíztunk benne, hogy fejlődünk, ha pedig egy-egy meccset megnyertünk, nagy volt az öröm! Én magam mindenféle poszton játszottam, de a szélsőt szerettem a legjobban, mert gyors voltam. Egy dolgot sajnálok csupán: ha több önbizalmam lett volna, talán többre vihettem volna a fociban.”

Maca élvonalbeli futballkarrierjének kislánya születése „vetett véget”. A kis Ancsa érkezése ugyanakkor egészen új lehetőségeket hozott édesanyja életébe. „Nem hagytam fel a sporttal a szülést követően sem, s mindig vittem magammal a lányomat, akinek az életében felnőttként ugyanolyan fontos szerepet játszik a sport, mint annak idején az enyémben – mondja. – Négyéves volt Ancsa, amikor női futballcsapatot hoztunk létre Felcsúton, kispályán játszottunk, s különféle tornákra jártunk a környéken. Ezután kezdtünk el kézilabdázni, a csapattal a megyei bajnokságban szerepeltünk, de bevallom, a futball mindig közelebb

állt a szívemhez. Játszottam Bicskén és Kajászáron is – az utóbbi településen 41 évesen a legjobb játékos címet is nyertem. A labdarúgásnak köszönhetően régen erős, összetartó közösség alakult ki a községben. Hajdanán minden játékost személyesen ismertünk, hiszen mindegyik egy volt a falubeliek közül. Édesapám örökre kiabált a meccseken, régen ő is focizott, s persze jobban tudta, mi lenne a dolga a csapatnak, mint az edző, ezért hát rendre kivezetették a pálya mellől – árulja el nevetve Maca. – A bátyáim is a felcsúti futballcsapatban játszottak. Nem volt olyan meccs, hogy ne jöttünk volna szurkolni nekik. Az egész falu együtt drukkolt a csapatnak a járási bajnokságban. Még idegenbe is elkísértük a fiúkat, ponyvás IFA-val mentünk, együtt a csapat és a szurkolótábor.”

Maca gyakran gondol vissza a régi idők felcsúti futballjára. „Szép évek, évtizedek voltak azok, az, amit játszottunk, valóban örömfoci volt – fogalmaz. – Látva azt a fejlődést, amelyen a felcsúti labdarúgás az elmúlt években keresztülment, sokszor gondolok arra, hogy ha annak idején is ilyen lehetőségek lettek volna, az ember élete biztosan egész másként alakul. Ugyanakkor büszke vagyok arra, hogy annak idején voltaképp mi tettük le a női labdarúgás alapköveit Felcsúton, s hogy talán én is részese lehettem annak, ami ennek a csodálatos fejlődésnek a kezdetét jelenthette. Végigkísérte az életemet a mozgás öröme, a sport szeretete. Most, hogy nagymama lettem, elhatároztam, hogy az unokámat is erre nevelem.

Nagy Enikő

Fotó: Döme László Balázs

Képriport Hitelesítő aláírásként

Arcok, szavak, pillanatok a Letenyey szalagtűző ünnepéről

Csodaszép nőt lát viszont a tükörben, különleges nap a mai, hiszen életében először viselhet menyasszonyi ruhát. „Mi következünk” – szól a társa, aki még egy utolsót igazít a zakóján, kihúzza magát, kézen fogja a lányt, izgatott félmosollyal egymásra pillantanak, s miközben minden szem rájuk szegeződik, elindulnak a parkett felé – a felcsúti Letenyey szalagtűzőjének idén is a táncok táncja, a bécsi keringő volt a csúcspontja. Képősszeállításunkban iskolánk egyik legszebb ünnepét idézzük vissza.





Újra díszbe öltözött a Puskás Akadémia Sport- és Konferenciaközpont labdajátéksarnoka, hogy otthont adjon iskolánk, a Felcsúti Letenyey Lajos Gimnázium, Technikum és Szakképző Iskola hagyományos szalagtűzőjének. A végzős osztályok bevonulását követően szentírási gondolatokkal vette kezdetét az ünnepség. „A szalag iskolánk hitelesítő pecsétje rajtatok, amely néhány hónapig feltűnően látszik majd – bontotta ki Mácsodi Ferenc református lelkész Pál apostol szavait. – A megelőlegezett bizalom jele, amellyel voltaképp hitelesítünk benneteket. Készen álltok arra, hogy érettségi, szakmai vizsgát tegyetek, s elinduljatok ahhoz az aláíráshoz, amely már a sajátotok lesz. Míg az iskola benneteket hitelesít, addig ti az iskolát hitelesítitek, általatok minősítenek majd bennünket. A mi urunk, Jézus Krisztus kegyelme legyen hát veletek.”

„Ma a magyar labdarúgás napját ünnepeljük, azt a napot, amelyen annak idején a magyar válogatott 6:3-ra legyőzte az angolokat. Az elhíresült Aranycsapatnak az a

Puskás Ferenc volt a kapitánya, aki nekünk is közeli »hozzátartozónk«, s ez feljogosít arra, hogy erről a napról is megemlékezzünk, már csak azért is, mert végzőseink között labdarúgók is vannak” – kezdte a rá jellemző színporkákkal teli beszédét Bányai György, akinek a ballagó osztályok mindegyikéhez volt egy-egy sajátos gondolata. Majd az iskolaigazgató a szalagavató, avagy a valétálás történetét ismertette. „A szalag megjelöl és kiemel, emlékeztet és figyelmeztet, azt üzeni, hogy a felnőtté válás küszöbére értetek. S ott a tánc is, a bécsi keringő, a legcsodálatosabb páros tánc, amely lépéseivel, forgásaival akár az élet szímbóluma is lehetne. A mai a ti napotok, a felnőtté válás hangtalan dokumentációja, amikor táncotokkal mutatjátok meg, hogy valóban készen álltok. Éljetek úgy, hogy ne sok megbánni valót halmozzatok fel!”

A végzősöket kísérő osztályfőnökök nevében Pintér Katalin, a végzősök nevében pedig Bontas Kristóf fogalmazta meg gondolatait, közhelyek helyett – a humort sem mellőzve – iskolai életképeket felvillantva. Az ünnepi gon-



dolatok után következett a szalagtűzés: a hagyományoknak megfelelően az osztályfőnökök tűzték meg „fiaikat-lányaikat”.

Ezt követően nem maradt más hátra, mint az este legünnepibb pillanata: a végzősök tánca. A lányok a kis feketét gyönyörű menyasszonyi ruhára cserélték, kézen fogták őket az elegánsba bújt fiatalemberek, s kezdődhetett a táncok tánca, a bécsi keringő, ezúttal is napjaink romantikus dalaira koreografálva. A klasszikus mellett iskolánk tanulói egy-egy bohém produkcióval is készültek: az egyik osztály az Abba slágereiből összeállított mixre rop-ta, sőt, a végén csatlakozott hozzájuk a „dancing queen”, az osztályfőnökük is, a másik osztály pedig megmutatta, mi fán terem a rock 'n' roll, de koreográfiájukba azért egy kis Macarena is belefért. Idén először tanárok és diákok együtt is táncoltak, majd fiataljaink az este zárásaként, illetve a bál nyitányaként a szüleiket is felkérték egy táncra.

Nagy Enikő
Fotó: Fórika Attila



A valétálásról

A valétálás hagyománya a selmecbányai akadémiáról ered, az iskolákban az II. világháború után terjedt el. A latin valete szó azt jelenti: Is-ten veletek, éljete boldogul. Az első valétálásra 1830-ban Selmecbányán került sor, a valétáló diákokat énekszóval kísérték a béalábányai kapuhoz, ahol szó szoros értelmében kilódították őket a városból. A valétálás ma ismert formája az 1850-es, 1860-as években alakult ki, a menet diákdalokat énekelve járta végig a város utcáit, s a ballagást bál követte. Mikor a főiskola Selmecről Sopronba került, a diákok oda is elvitték a hagyományt, s a kiegyezés után meginduló magyar oktatás miatt számos selmeci tanuló került a monarchia utódállamainak akadémiáira, ahol meghonosították a diákszokást. Ám egyes források szerint a valétálás a selmeci diákok első felvonulásánál is régebbi eredetű: voltaképp a középkori lovagoknak a lovagi tornára és a meszterlegényeknek a vándorútra indulásakor volt jellemző búcsúzkodás.

Mesesarok

Ki a legnagyobb a baromfiudvar népében?

Írta: Feketéné Schneider Mária

Pötyi, a keverék tacsó kistermetű, kissé megnyúlt testalkatú, igencsak öntudatos kutya. Minden állatnak parancsolni akar a baromfiudvarban, de nem mindig sikerül elérnie, amit szeretne. Sokszor semmibe veszik a jószágok, sőt, időnként nem is tűrik el a dirigálását. A helyzet időnként úgy alakul, hogy a végén ő húzza a rövidebbet, de még mindig nem tanult baklövéséből. Dávid gazda néha-néha megmenti az irháját a feldühödött állatoktól. Érdekes, hogy az udvar lakói össze tudnak fogni ellene, ha már megunták, hogy mindenbe beleugat. Meg is érdemli, ha időnként ellátják a baját, mert nem tűrik a hatalmaskodását.

Újabban Dávid gazda egyszerre több körbála szalmát és szénát tart az udvaron. Nem várja meg, hogy teljesen elfogyjon, hanem már a végső felhasználás előtt fordul egyet-kettőt kistraktorával, és hozza az újabb bálákat. Persze Pötyi mindig hűségesen követi, és segít neki a bálahordásban. A segítség abban merül ki, hogy mindenkit félretessékel Dávid gazda útjából, hogy a fuvarozást zavartalanul tudja lebonyolítani. Azért útközben adódnak különleges helyzetek is, például az egyik kedden, amikor megérkezett a kukásautó. Dávid gazda éppen félúton járt a bálákhoz menet, amikor megjelent a szemétszállító. Pötyi igen nagy bajban volt, mert egy ekkora járműnek bizony nehéz parancsolni. Márpedig ő a megszokott útról le nem tér, még a kukásautó kedvéért sem. Neki szabad utat kell teremtenie gazdája számára, és el kell tüntetnie az útból minden zavaró tényezőt. Mivel az út olyan keskeny, hogy két jármű nem fér el egymás mellett, Pötyi az út közepén állva kezdte ugatni a szemétesautót. Igen ám, de a járművet korántsem érdekelte Pötyi bátor ugatása, igaz, lassított, amikor meglátta az út közepén ugató keverék tacsót. Óvatosan közeledett Pötyi felé, aki még mindig magán kívül csaholt az út közepén. Az autó kerekei lassan gördültek előre, egyre jobban közeledtek Pötyihez, aki az utolsó pillanatban kénytelen volt félreugrani. Pötyi mindennel és mindenkivel kikezd, ő a gaz-

dája feltétlen híve. A kukásautó végül is továbbhaladt, miközben kiürítették a szemetet az egyik ház előtt. Pötyi újból intézkedett, újra a régi lehetett.

Amikor az udvarban volt a kívánt széna- és szalmamennyiség, Dávid gazda becsukta a kaput, és mindenki megnyugodott. Amióta több körbála is van egyszerre az udvarban, Pötyi rászokott, hogy felmászik valamelyik tetejére, mert onnan jobban szemmel tudja tartani a baromfiudvart. Ha valami nem tetszik neki, akkor ugat, akarom mondani, vezényel az állatoknak. Azok persze nem törődnek vele, elvégre a magasból nem tudja őket megtámadni, ahhoz előbb le kell jutnia a földre, ami nem egyszerű mutatvány egy keverék tacsó számára. Amikor Pötyi rájön, hogy nem foglalkoznak vele, akkor még hangosabban ugat, és szinte toporzékol a körbála tetején, hogy figyeljenek már rá, hiszen ő a legnagyobb mind közül, ő a főnök, és csak azért is az fog történni, amit ő akar. Éppen akkor szaladt át egy egér az udvaron. Utána pedig a szomszédék Kormi macskája futott. Amikor Pötyi meglátta a hajszát, azon nyomban leugrott a bála tetejéről. Bár beütötte a fejét a mélybe zuhanás közben, a sebesüléssel mit sem törődve rohant a betolakodó macska után. Kormi sem nem volt rest, az udvarban lévő öreg sárgabarackfa felé vette az irányt, és felugrott az egyik ágra. Onnan nézett le Pötyire. – Kapj el, ha tudsz! – gondolta a pimasz cica, miközben nézte a kaffogó ebet. Pötyiben forrt a méreg, hogy nem éri el Kormit, de nem hagyta annyiban a dolgot, el sem mozdult a fa alól, kitartóan ugatott.

Kormit persze egyáltalán nem zavarta Pötyi háborgása, biztonságban volt. Majdcsak megunja ez a kutya az ugatást, s akkor szép csendben lemászhat a fáról – gondolhatta. Nem is kellett sokat várnia, mert a kopasznyakú kendermagos kakas, Samu felrepült a kerítésoszlopra, és onnan hirdette repedt fazék hangján, hogy ő a király a környéken, de legalábbis a baromfiudvarban biztosan. Pötyi ezt aztán már nem tűrhette. Otthagytta Kormit, és futott Samuhoz, immár őt ugatta, ám a kakas nem tö-

rődött vele, jól érezte magát az oszlopon, és folytatta a kukorékolást. Egyszer csak a távolból egy másik kakas hangját lehetett hallani, amely felelt Dávid gazda kendermagosának a hangjára. Erre újból rázendített Dávid gazda kakasa, majd következett a másik a távolból. Így ment ez egy darabig. Pötyi pedig a kerítésoszlop mellett toporzékol, azt akarta, hogy vége legyen a kakastereférenek, hiszen tőle ki kért engedélyt a diskurzusra? Samu még magasabbra állt, mint Kormi macska, aki azóta már

lemászott a sárgabarackfáról. A ricsajt meglegelve lépett elő Zafir, az unatkozó ló. Felmérte, hogy mégis mi lehet ez a perpatvar, s talán rosszállóan nyugtázta, hogy hát persze, az egészet megint az a mitugrász eb kezdte... Öles lépteivel odasétált az akácfa alá, és a hajtásokból falatozott. Neki nem kellett felállnia vagy felmásznia semmire, nem kellett fennen hirdetni, másokkal elhitetni, hogy ő a legnagyobb, elárulja azt méltóságteli megjelenése.



Fotó: pexels.com



Kutyusa társaságában, szobája egyszerűségében fogad bennünket Szabolcs, korántsem zavartan, sokkal inkább kíváncsian. „Mi volt ma a suliban?” – kérdezem. „Megverték” – válaszolja. „De miért? És hagytad?” – „Nem tudom, miért, de mivel anya azt mondta, nem verekszünk, hagytam.” A 13 éves kisfiú élete a bicskei gyermekotthon iskolájának zord világában olykor nem könnyű, ennek ellenére Szabi azt mondja, szeret oda járni, és az iskolatársai között már barátai is vannak. Szabi SNI-s, ezért jár abba az iskolába. Sokan szitokszóként tekintenek a betűszóra, ami annyit jelent: sajátos nevelési igényű, és sokan tartanak a furcsa hangzású rövidítéssel „megbélyegzett” gyermekektől. Holott ezek a gyerekek a legtöbbször éppen olyanok, mint „átlagos” kortársaik, csupán még több figyelemre és szeretetre van szükségük. Riportunkban Szabolcs különleges világába pillanthatunk bele.



Családmese „Nem hiszem, hogymás vagyok”

SNI-s gyermekként a nagyvilágban – Szabolcs története

„A legjobban biciklizni, rollerezni és gördeszkázni szeretek, na meg persze a PlayStationnel játszani, és az állataimról gondoskodni – sorolja kedvenc elfoglaltságait Szabolcs. – A kutyáim és a macskáim mellett van hörcsögöm és mókusom is, mindegyik befogadott vagy mentett állat, megesett rajtuk a szívünk. Ha kész a leckém, elvégeztem a házimunkát, és elláttam az állatokat, akkor mehetek játszani.” „Szabi igazi örökmozgó, és egy nagy adag csibészesség is van benne, amit volt kitől örökölnie, hiszen én magam sem voltam egy kisangyal – meséli nevetve Szabolcs édesanyja, Bozó Éva. – Egyedül nevelem őt, az édesapja négy és fél éves kora óta nincs velünk, semmit nem tu-

dunk róla. Itt él velünk az édesanyám is, aki ízületi problémái miatt sokszor szorul ápolásra. Hogy fenn tudjam tartani a családot, sok munkát vállalok, és ezért főként Szabi gondoskodik a nagymamájáról, akinek a betegágyon a fölébe súgta, hogy meg kell gyógyulnia, mert nagy szükség van rá. Rengeteget segédkezik itthon, legyen szó főzésről, mosásról, takarításról. Ha kell, fát is hasogat, de ha más férfimunka akad a háznál, abba is besegít. Ezt a szobát együtt tapétáztuk, a mennyezetet is együtt burkoltuk, a padlólapot pedig egyedül raktam le, amíg ő iskolában volt. Amit tudok, vele együtt megoldom magam, de ahogy növekszik, azt látom, hogy egyre inkább ő a férfi a háznál.”

Szabi és az iskola

A 13 éves Szabolcs a bicskei gyermekotthon gyermekvédelmi általános iskolájának tanulója. Az iskola a gyermekotthonban élő, gyermekvédelmi gondoskodásba került gyermekek mellett befogadja a segítséget kérő, Bicskén és a környéki településeken élő, a legtöbbször halmozottan problémás családok iskolás korú gyermekeit is. A hátrányos helyzetű és az SNI-tanulók aránya meglehetősen magas, több mint ötven százalék. Rajtuk kívül számos beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermek is tanul az intézményben. „A gyermekotthon lakói alkotta íratlan szabályok sokszor kemények, de büszke vagyok a fiamra, hogy megállja a helyét ebben az iskolában – mondja Éva. – Befogadták az ott élő gyerekek, sőt, barátokra is szert tett, és ami számomra a legfontosabb: annak köszönhetően, hogy felvették oda, nem kell kisegítő, avagy eltérő tantervű iskolába járnia. Az ugyanis, hogy SNI-s, nem jelenti azt, hogy gyengébb képességű volna, vagy netán bármiféle fogyatékkal élne. Egyszerűen folyamatos odafigyelésre van szüksége, arra, hogy az ember foglalkozzon vele, fejlessze, szeretettel, türelemmel forduljon feléje, dicsérve, elismerve, bátorítva. Ha a megfelelő segítséget megkapja, kitűnik, hogy mekkora potenciál rejlik benne. Azokban a tantárgyakban, amelyek érdeklik, kimondottan jól teljesít, ám ha valami nem érdekli, az ember megfeszülhet, akkor sem tudja lekötni. A kedvence a testnevelés és az informatika, az angol nyelv a magyarnál is jobban megy neki, a helyesírás a legnagyobb mumusa, a memoriterekkel pedig a világból is ki lehetne kergetni, miközben akár pár perc alatt képes egy verset megtanulni.”

Mi az, hogy SNI?

A nemzeti köznevelésről szóló törvény szerint kiemelt figyelmet igényelnek a különleges bánásmódot kívánó gyermekek, így a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő és a kiemelten tehetséges gyermekek, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek. A sajátos nevelési igény magában foglalja a mozgásszervi fogyatékoságtól kezdve az értelmi fogyatékoságon és az autisztikus spektrumzavaron át a pszichés fejlődési zavarig az összes fizikai vagy mentális nehézséget, ami miatt az adott gyermek kiemelt figyelmet, nagyobb differenciálást, kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs vagy akár terápiás foglalkozást igényel. A sajátos nevelési igény minden esetben egyedi, így az SNI-gyermekek más és más bánásmódot, módszert, megsegítést érdemelnek. A KSH adatai szerint az ezzel a „címkével” ellátott gyermekek száma évről évre növekszik, immár az általános iskolások nyolc százalékát teszi ki, többségük integrált nevelésben, oktatásban részesül, sajátos nevelési igényük leggyakoribb oka a súlyos tanulási, figyelem- és magatartásszabályozási zavar. (Egyes szakértők szerint a növekvő tendencia hátterében megdöbbentő módon akár az erősödő környezeti terhelés is állhat, ami a gyermeki idegrendszert fokozottabban érinti: több információ éri a gyerekeket, hangosabb és gyorsabb lett a világ, s ezt az intenzív változást számukra nehéz követni.) Ám fontos tudni, hogy az SNI nem feltétlenül örökre szól, hiszen az egyéni fejlesztés, a gyógypedagógiai vagy pszichológiai megsegítés hozzájárulhat a megfelelő fejlődéshez. „Szabinál alsós korában derült ki, hogy SNI-s, az egyik pedagógus, akinek nagyon hálás vagyok,



figyelt fel a jelekre – meséli az anyukája. – Sokszor agresszió és szorongás jelentkezett nála, éjjelente nem aludt, rosszul evett, az iskolában pedig képtelen volt odafigyelni a tanórákon, és a magatartására is panaszkodtak. Négy és fél éves koráig nem volt gond a fejlődésével, ám ekkor súlyos trauma érte őt. Az édesapja, aki pszichésen meglehetősen labilis személyiség, vele együtt kísérelt meg öngyilkosságot, a rendőrök mentették meg őt és a kisfiút. Akkor kiadtam az útját, s azóta nevelem egyedül a fiamat. Az ő esetében az SNI kimondottan lelki eredetű, egy pszichés sokk eredménye.”

„Ő a mindenem”

„Tudom, hogy SNI-s vagyok, de igazából nem tudom, hogy ez mit jelent. Nem hiszem, hogy más lennék, mint a többiek” – mondja Szabi, aki azt is elárulja, hogy ha nagy lesz, gazda szeretne lenni, traktort szeretne vezetni: „Engem a mezőgazdaság vonz, talán azért is, mert a nagyszüleim is ezzel foglalkoztak, még most is kertészkednek, és én is segítek a palántázásban. Amikor PS-sel játszom, akkor rémlik, hogy ültem már traktorban, és remélem, hogy még fogok is.” „Szabit különösen érdekli mindaz, ami a természettel kapcsolatos – teszi hozzá az édesanyja. – Volt, hogy lovagolni szeretett volna, és azért cserébe, hogy 15 percre felülhessen egy lóra, rendbe tette az istállót, és lecsatolta a lovakat. Ha valami valóban foglalkoztatja, akkor azt teljes szívéből csinálja, s úgy hiszem, ez az egyik legcsodálatosabb tulajdonsága. Úgy gondolom, az SNI nem olyasmi, amit szégyellni kellene. Kiállok a fiam mellett, és talpalok érte, nem szeretném, ha megbélyegeznék, hiszen rengeteg érték rejtőzik benne. Lehet, hogy figyelemzavara van, de arra nevelem, hogy becsületes ember legyen, és ez a legfontosabb. Nem könnyű az életünk, cserére várnak az ajtók, az ablakok, be kell szereznem a téli tüzelőt, a karácsonyi kívánságlistán pedig PS-kormány szerepel. Egyelőre fogalmam sincs, hogyan, de ne legyen a nevem Bozó Éva, ha nem lesz ott a fa alatt! Azért vállalom annyi munkát, hogy a fiamnak mindene meglegyen. Azt hiszem, a kitartásom megvan. Szabinak is azt tanítom, hogy munkával, akarattal, állhatatossággal mindent lehet. Csak kétségbeesni nem szabad. Inkább együtt nevetünk a nehézségeken, hiszen a humor már önmagában gyógyírt jelent. Nagy áldás, hogy Szabi itt van nekem. Érte bármire képes vagyok. Ő a mindenem.”

Nagy Enikő

Fotó: Döme László Balázs

Téka Nagytakarítás

Bepillantás az ötévenkénti könyvleválogatás folyamatába

Eljött az ideje, hogy ismét sor kerüljön könyvtárunk többeszres állományának megritkítására. A régi, megkopott, kevésbé keresett kiadványok mind kiselejtezésre ítéltettek. Ám könyvtárunk kezdeményezésének köszönhetően decemberben bárki ingyenesen elviheti, mondhatni, örökbe fogadhatja a másutt már nem kellő könyveket.



Az elmúlt hetekben lázas munka folyt könyvtárunkban, olyasmi, amire csupán ötévente kerül sor. A székesfehérvári Vörösmarty Mihály Könyvtár szakembereinek szakmai irányításával megtörtént az elhasználódott, megkopott, sérült, netán gombásodásnak indult kiadványok leválogatása. Szecsődi Zsuzsa és csapata, az 50 órás közösségi szolgálatukat teljesítő középiskolások, a tatabányai Árpád Gimnázium és a felcsúti Letenyey tanulói selejtezték ki a könyvtár állományának napjainkra elavult kiadványait. Meghatározott metódus szerint folyt a kötetek könyvtári rendszerből való törlésének folyamata, katalóguscédulák, leltárkönyvek, törlési jegyzékek álltak halomban, s a munka során érdekességekre is fény derült: így például arra, hogy az első leltározott könyv nem volt más, mint egy Ady-kötet, vagy hogy Szecsődi Zsuzsa – aki éppen két évtizede vezeti könyvtárunkat – első bejegyzése a leltárkönyvbe húsz éve ekkortájt, november 29-én született meg, s Kertész Imre Sorstalanságát rögzítette. Jelenleg a 11.861-es leltári számnál járunk,



vagyis az elmúlt évtizedek során összesen közel ezertucatnyi kötet fordult már meg könyvtárunkban, melynek állománya rendszerint 7-8 ezer példány körül mozog. 2015-ben intézményünk csatlakozott a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerhez, azóta az újonnan vásárolt kiadványokat főként az állam által biztosított keret fedezi. A mostani leválogatás után mintegy hatezer kiadványunk marad, a törölt kötetek pedig Zsuzsa gondoskodásából „gazdát” keresnek maguknak. Decemberben kedvűnkre válogathatunk a kiselejtezett könyvek közül. Az „örökbefogadás” előtt álló kiadványok kupacában olyan klaszrikusok is rejtőznek, mint Mikszáth Kálmán A néhai bárány vagy épp Molnár Ferenc A Pál utcai fiúk című művének egy-egy régi kiadása. A „nagytakarítás” és a könyves „börze” után aztán felszabadulnak a polcokon a helyek, hogy több mint háromszáz olvasója örömeire könyvtárunk több száz friss kötetet szerezzen be.

Nagy Enikő

Fotó: Döme László Balázs



Fotó: highfieldparktrust.co.uk

Kert A naspolya

Kertészeti Áruda

A rendkívül magas C-vitamin-tartalommal rendelkező téli gyümölcs, a naspolya indokolatlanul szorult háttérbe, noha igazi vitaminbombaként hat szervezetünkre. Utóérő gyümölcsről van szó, vagyis szüretelés után száraz helyen kiterítve érik be. Valószínűleg a legtöbben a fáról leszedve azonnal megkóstolják, s mivel magas csersav-tartalma miatt a kökényre is jellemző fanyar ízt éreznek, többé meg sem próbálkoznak vele. Holott a naspolya érlelés után cukrosodik, töppedt lesz, s eléri azt a csodálatos ízharmóniát, ami olyan különlegessé teszi. Az ingyencsek ilyenkor a lekvártól a sajtig sokféle módon használják fel. A növény a kertészeti árudákban szabad gyökérű oltvány formájában szerezhető be. Késő ősszel vagy kora tavasszal ültessük el. Jól betrágyázott nedves helyre tegyük, lehetőleg félárnyékba. Különös gondozást nem igényel, ezért könnyedén jól termő fa nevelhető belőle.

„A naspolya (*Mespilus Germanica*) kevésbé igénylő s figyelem nélküli gyümölcsnemekhez tartozik. Gyümölcske kellemes ízű, hanem még csak akkor, ha már megszojtgyasodott és ezen szottyosodott lágy állapotban már soká nem tartós s rövid idő múlva rothadásnak indul; azt állítják róla, hogy gyümölcske nem kiadós. Tulajdonképpen igaz is, hogy más gyümölcsnemek természetben felülmúlják. Csakhogy mégsem helyeselhető azon állítás, hogy a naspolya termőképessége általában gyenge volna. Meggyőződtem arról, hogy ez is csak úgy fejleszti terményeit, mint a többi gyümölcsfák, egyszer többet, máskor kevesebbet. Azt is tapasztaltam már, hogy több gyümölcske volt a fának, mint lombja és az ágak úgy megrakva gyümölcskecsel, hogy a fa szinte roskadozott a tehertől és a szemnek gyönyörű látványt nyújtott. Kertjeinkben többnyire a legrosszabb helyet adjuk neki és akkor is azt hisszük, hogy az egészen jó hely neki s azután is minden ápolást figyelem nélkül hagyjuk. Ha már a naspolya gyümölcske rövid elállóságára nézve egy alsóbbrendű gyümölcsnem, épp azért senki sem kárhoztatandó, ha a gyümölcsösben a jobb helyeket értékesebb gyümölcsnemekkel ülteti be, de az olyan lealázást, mint minőben a naspolya mostanában részesül, mégsem érdemli meg.”

(Részlet A Kert című magazin 1900. január 1-jén megjelent számából)



Harangszó November az elmúlás hónapja?

Tetszik, nem tetszik, egyszer mindannyian elmegyünk ebből a világból. Van, aki előbb, és van, aki utóbb – summázzák az élet értelmetlenségét azok, akik a halálban mindennek csak a végét látják. De álljunk meg egy keresztény szóra! Miért van az, hogy a keresztény temetésekről sokan valahogy mindig úgy térnek haza, hogy megnyugvást éreznek a szívükben? Miért van az, hogy a gyászunka után úgy beszélnek egyesek a hozzátartozóikról, hogy szavaikból a remény sugara világít? Miért van az, hogy egy súlyos veszteség után sokan hoznak meg saját életükre nézve olyan döntéseket, amelyek csak az örök élet perspektívájának szemszögéből értelmezhetők pozitívan?

Földi életünk vége a keresztény tanítás szerint csak ideiglenesen teszi lehetővé azt, hogy a testünk nélkül éljünk. A gondviselő Atyaisten nem akarta, hogy a testünk nélkül éljünk, halálunk után örökké. Nem akarta, hogy egy darabig embereket lásson testben és lélekben a földön, majd a testüktől megszabadult lelkek társaságában lemondjon arról, hogy az ő képére és hasonlatosságára létezzünk tovább. Nem, ezt nem szeretné, sőt, éppen ellenkezőleg!

Azt szeretné, ha azok, akiket most az egyszerűség kedvéért keresztényeknek hívok, Őt választanák már itt a földi

életükben. Szeretné, ha azok az emberek, akik megsejtettek valamit Isten akaratából, vissza- és tovább tükrözzenek valamennyit a jóságából, fényességéből, szeretetéből, alázatosságából és hűségéből. Végül pedig szeretné, ha ez a kapcsolat az ember és Isten között olyan bizalmassá válna, ami miatt megvalósulhat mesteri terve: az ember örök élethez juttatása testben és lélekben.

Mi, keresztények ezért a földi elmúlásunkra olyan szemmel tekintünk, hogy bár szomorkodunk kedves hozzátartozónk, ismerősünk elvesztésén, mégis bizakodással teli a szívünk. Hisszük, hogy odaát, ahol mindenki színről színre láthatja a másikat és Istent is, megvalósul az ígéret, és egy darabig csak lélekben Istennel, de egykor (és ezt csak Ő tudja, hogy mikor) testben is viszontláthatjuk szeretteinket.

Itt van tehát a címben szereplő kérdésre a keresztény válasz: mély fájdalommal, de Isten akaratában megnyugodva elfogadjuk testvéreink távozását, ugyanakkor élő hittel és aktívan várjuk, hogy bekövetkezzen rajtunk is az elmúlás, hiszen így megvalósulhat a feltámadás, amelyben Jézus előttünk jár.

Baboss Botond

Az emlékezés önmagában véve is fontos. A múltra való visszatekintés nélkül személyesen és közösségileg sem lehet jól értékelni, megélni a jelent. De nélküle nem lehet jövőt tervezni és építeni sem. Nem véletlen, hogy a történelemben minden istenidegen hatalom ki akarta törölni az emlékezetet. Hát mindezzel szemben int az ige: „Emlékezzetek!” (Zsidókhöz írt levél 13:7)

Emlékezésünknek október-november fordulóján két iránya van. Egyfelől halottak napja előestéjén emlékezzünk szeretteinkre. De mi ezt sem pogány módon tesszük, hanem református módon. Tudva, hogy szeretteink életéért, s mindazért, amit rajtuk keresztül kaptunk, az Úristennek tartozunk hálaadással. Tudva azt, hogy szeretteinknek nem csupán velünk eltöltött múltja van, hanem jelene is. Annak a Krisztusnak a közösségében, aki legyőzte a halált. Sőt tudva azt, hogy jövőjük is van. S nekünk is velük együtt jövőnk van abban a világban, országban, ahol nincs könny, fájdalom, szomorúság, csak mindent betöltő öröm.

Emlékezésünknek van egy másik iránya, aktualitása is, hiszen a reformáció emlékünnepét is ültük október utolsó napján. Emlékezzünk református őseinkre, különösen vezetőinkre. Az ige ezt az emlékezésünket is koordinálja, helyére teszi. Hogyan?

Emlékezzetek!

Egyfelől üzeni, hogy reformátor őseinkre emlékezni azért fontos, mert így tudatosul bennünk, hogy az egyház ügye nem velünk kezdődött és nem velünk végződik. Jó ezt minden generációnak tudatosítania magában. Az emlékezés bekapcsol minket egy történelmen átívelő folyamatba. Az emlékezés némi alázatra is int. Mert az 500 éves protestantizmusért és a felcsúti gyülekezetért egyedül Istené a dicsőség.

De az egykoriakra mint igehirdetőkre emlékezzünk. Az emlékezés középpontjában nem azért állnak őseink, mert „valakik” voltak, hanem mert igehirdetők voltak. Lutherre, Kálvinra, Zwinglire emlékezni azért kell, mert ígét hirdettek. Sőt életük igehirdetés volt. És az igehirdetés az, ami minden emlékezést legitimizál. Annyiban említésre méltó egy-egy nagy történelmi alak élete, amennyiben az igehirdetés. Sőt annyit ér az emberi élet, amennyiben az igehirdetés. A miénk is annyit ér, a miénkben is az a maradandó, amennyi abban az igehirdetés. Nem beszéd, nem prédikáció, nem papi dolog, hanem mindennapi igehirdetés. Egyszerű hétköznapi gesztusokban, a munka becsületében, a családról való gondoskodásban, a másokhoz való hozzáállásban.

Ugyanakkor azt mondja az ige, hogy egykori nagyjaink életének a végét figyeljük meg. Mert az mindig beszédes, mindig sokatmondó. Luther utolsó szavai ezek voltak: „Koldusok vagyunk, ez az igazság!” Mi ez, ha nem elismerése az emberi élet semmiségének s az Isten hatalmának? Zwingli utolsó szavait nem jegyezték fel, de tudjuk, hogy a kappeli csata-

mezőn halt meg tábori lelkészként övéivel. Ellenségei holttestét elégették és szélnek eresztették. Tanít áldozatvállalása, bátorsága, kitartása. Kálvint végakarata szerint sok szenvedése után jeltelen sírba temették. Tudta, nem ő a fontos, hanem az, akire egész élete, munkássága mutat: Krisztus! Egy lángelme alázata ez.

Am ha az ige mélyére nézünk, akkor az eredeti szöveget így is fordíthatjuk: „figyeljétek meg életvitelük végkimenetelét”. Azaz nem csak az életük végére érdemes figyelniük, mert nemcsak az tanít, hanem az is, ahogyan éltek ők. Egész lényük, habitusuk, mentalitásuk meggyőző arról, hogy mit jelent Krisztus gyermekének lenni. Nem szentek voltak ők, hanem esendő emberek. De esendőségükben is hordozott személyiségük valami pluszt. A krisztusit. Azt, ami a miénk is lehet.

Végül az is ott van az igében: Kövessétek hitüket! Nem őket. A hitüket. Egészen pontosan hozzájuk hasonlóan hitben kell lenni. Zsákutcás az az egyházi mentalitás, amelyik az elődök életéből szeretne tőkét kovácsolni. A reformatori tradícióból, a hagyományból nem lehet megélni a mában. Nekünk nem az ősök emlékéből kell élnünk, nem abból kell építkeznünk, hanem magunknak is hitben kell lennünk. Bár az elődök hite buzdít, az ige személyes hitre hív. Személyes elköteleződésre hív. Krisztus mellettire, egymás mellettire. Kálvin jelmondata ez volt: „Szívemet égő áldozatul neked átadom.” Jelképe egy lángoló szívet tartó isteni kéz. Reformációs emlékezésünknek ez az egyetlen igazi nagy kérdése: Kié a szíved?

Hős Csaba

Mozaiik Tudta-e, hogy...



Halottak napján, miközben gyertyát gyújtunk elhunyt szeretteink sírján, érdemes sétálgatni és nézegetni a régi, szebbnél szebb síremlékeket. Ilyen Lethenyey Károly 1848-as országgyűlési képviselő és ügyvéd, Lethenyey Lajos fivérének családi sírboltja. A Pesti Napló 1856. évi 2. számában Lethenyey Elek, az elhunyt testvére gyászjelentést tett közzé, melynek nyelvezete a ma élő ember fülének igazi kuriózum.

Noll Zoltán

Isten éltesse!

Mészáros László polgármester november hónap legalább hetven esztendőit megélt születésnaposait is köszöntötte.

Gulyás Ferencné Erzsébet a 78., Helyes László József a 70., Szecsődi Istvánné Piroksa a 73., Rácz Jánosné Erzsébet a 78., Dobozi Gyula a 70., Marton Józsefné Julianna a 80., Bak István a 78., Gebauer Lászlóné Katalin a 80., Németh Lászlóné Ilona a 74., Szabó Lajosné Katalin a 89., Szöcs Dezső a 80., Nagy Jánosné Ilona a 94., Vara Lászlóné Borbála a 70., Biró Józsefné Marianna a 78., Tóth László a 89., Matus István Elemér a 76., Koch László József a 75. születésnapját ünnepelte.

Idén is lesz adventi ablakvadászat



Az ünnep közeledtével újra élő adventi kalendáriummá változik a falu, nap mint nap más ablak világít majd, hogy kezdetét vehesse az „ablakvadászat”. Közösségünk ismét csatlakozik az ünnepváró kezdeményezéshez, melynek lényege, hogy a felhívásra jelentkező lakók december 1-jétől szentestéig feldíszítik saját ablakukat, házukat, kapujukat, jól látható helyen elhelyezve az adott decemberi nap számát is. Minden nap más felcsúti otthon ragyog majd, s bárki útrakerhet, hogy felfedezze a világító adventi ablakokat. Hogy megtaláljuk a soron következő számot és ablakot, abban a felcsútiak Facebook-csoportjában minden nap 9 órakor megjelenő fejtörők lesznek segítségünkre (amelyeket a könyvtár ajtajára is ki-függesztenek majd), a fények pedig 17 órakor gyúlnak ki. A díszítők ráadásul apró ajándékkal várják az ablakvadász gyermekeket. Idén községünk intézményei és közösségi központjai is bekapcsolódnak a játékba – így várjuk hát együtt az ünnepet.

Hirdetésméretek

1/10 fekvő:	90x50 mm
2/10 álló:	90x105 mm
2/10 fekvő:	184x50 mm
1/4 álló:	90x131 mm
1/4 fekvő:	184x63 mm
1/2 fekvő:	184x131 mm
1/2 álló:	90x 268 mm
1/1 tükör:	184x 268 mm
1/1 kifutó:	210x297mm
	+ 5-5 mm kifutó

**GONDOS
TÜZÉP**
Alcsútdoboz,
Petőfi S. u. 7.

Nyitva tartás:
Hétfőtől péntekig 8.00–16.00
Szombaton 8.00–12.00

Rendelést telefonon is
felvesszünk!
Telefon: 22-252-106
20-972-7750

**Műszaki kereskedés
nyílt az Agro-Felcsút Kft.-nél**



A környék legnagyobb
raktárkészletével
várjuk kedves
vásárlóinkat!



Agro-Felcsút Kft.
Telefon: 06 20 284 9076
Cím: 8086 Felcsút, Fő u. 1.
E-mail: kozpont@agro-felcsut.hu



**VÁL-VÖLGYE PÉKSÉG
ÉS HENTESÜZLET**



Kínálatunk:

• sertéshús • baromfihús • húskészítmények
• pékáru • tejtermék • üdítő • szárazáru

Nyitvatartás:
H-P: 05.30-18.00
Szombat: 05.30-14.00
Vasárnap: Zárva

8087 Alcsútdoboz, Béke utca 1.
Tel.: 06-20/535-0503
facebook.com/valvolgyepeksseg

SZERETETTEL VÁRJUK KEDVES VÁSÁRLÓINKAT!



Friss tojást, roppanós almát
és édes almalét
egy helyről a termelőtől,
Felcsút Szűnyogpusztán
a tojőháznál.

PÁK-TO Kft.
Tel.: +36 22 701 966
www.jotojas.hu



Szeretettel várunk
a Mészáros Pub & Pizzériában!

Akcióinkért, ajánlatainkért
kövess Facebook oldalunkat!

Házhozszállításért hívd a
+36 30 486 2385 telefonszámot!

meszarospub www.mesarospub.hu



Vasúti biztosítóberendezés, távközlés és
erősáram tervezése, kivitelezése



Konferenciák, rendezvények,
lakodalmak kiváló helyszíne,
a festői Alcsúti
Arborétum mellett.
Keresse fel éttermünket is!
www.puskashotel.hu
info@puskashotel.hu
foglalas@puskashotel.hu
Telefon: 22-701-017

Közérdekű információk

Bicskei Járási Hivatal – ügyfélfogadás: Bicske, Kossuth tér 14.

Minden hónap első hétfőjén, 13.00–16.00

Tessely Zoltán országgyűlési képviselő fogadóórája:

Bicske, Szent István út 1.

Páros héten: szerda, 16.00–18.00

Páratlan héten: csütörtök, 10.00–12.00

Önkormányzati Hivatal – ügyfélfogadás: Tel.: 22/594-036

Hétfő: 8.00–16.00

Szerda: 8.00–16.00

Péntek: 8.00–12.00

Polgármesteri fogadóórák: Tel.: 22/594-036

Hétfőn 8 órától,

előzetes időpontfoglalás alapján, amíg van érdeklődő.

Orvosi rendelő, Faluház: Fő u. 137., tel.: 30/876-8145

Hétfő és szerda: 12.00–14.00

(szerdán 9 és 11 óra között tanácsadás),

kedd és csütörtök: 13.00–15.00,

péntek: 8.00–12.00

Gyógyszertár, Faluház: Fő u. 137., tel.: 22/252-550

Az orvosi rendelő rendelési idejében tart nyitva.

Fogászat, Faluház: Fő u. 137., tel.: 22/668-224 (dr. Hargitai László)

Szerdán 11 és 16 óra között (előjegyzés alapján)

Gyermekorvos, Tamássy-Margalit-kúria:

Fő u. 68., tel.: 20/395-5555 (dr. Varga László)

Kedd: bejelentkezés 12 és 15 óra között,
rendelés 13 és 15 óra között

Csütörtök: bejelentkezés 13 és 15 óra között,
rendelés 14 és 16 óra között

Orvosi ügyelet: Az orvosi ügyeket a bicskei központi ügyelet látja el.

Tel.: 70/370-3104 és a 104-es központi hívószám

Hétköznap délután 4 órától másnap reggel 8-ig,

hétvégét és ünnepnapokat megelőző utolsó munkanap

16 órától az azt követő első munkanap 8 óráig.

Védőnői szolgálat, Faluház:

Fő u. 137., tel.: 30/970-8517 (Makai Kinga védőnő)

Tanácsadás szerdánként 9 és 13 óra között

(előzetes bejelentkezés minden esetben szükséges)

Faluház: Tel.: 22/594-368, Szarvas Józsefné: 70/450-8704

Posta: Fő utca 73., tel.: 22/594-049

Hétfőtől péntekig 8-tól 16 óráig

Könyvtár: Fő u. 68., tel.: 70/338 4814

Hétfőtől péntekig: 8.00–12.30, 13.30–16.00

Körzeti megbízott: Fő u. 191., tel.: 20/526-8664 (Gáfor János)

Esély Gyermekjóléti Alapítvány: Fő u. 68., tel.: 22/999-424, 70/450-8733



Fotó: Fórika Attila

Felcsúti Hírlap

A Felcsúti Önkormányzat hivatalos, ingyenes hírlevele, megjelenik havonta harminckét oldalon, 800 példányban. Nyilvántartásba véve a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal által 163/2233/3/2011. számon.

Felelős kiadó: dr. Sisa András jegyző, **Kiadja:** Felcsút Község Önkormányzata, **Hirdetésfelvétel:** titkarsag@felcsut.hu,

Kéziratleadás: 20/336-2680; hirlap@felcsut.hu, **Terjesztési észrevételek:** muszak@felcsut.hu